

Förhindra onödiga patientskador!

För knappt två år sedan höll socialminister Göran Hägglund ett tänkvärdt anförande på Psykologförbundets kongress. Vi som var där fick höra att regeringen avsåg att satsa på aktiva åtgärder inte minst för att få bukt med den ökande psykiska ohälsan i Sverige. Nyckelorden som socialministern framhöll var kvalitet, tillgänglighet och patientsäkerhet. Övriga skrämmande siffror om antalet skadade och dödade till följd av felbehandlingar inom vården presenterades.

Sedan denna vårlördag och talet på kongressen har vi sett en mängd initiativ från regeringens sida. Man kan kritisera regeringen för dålig samordning mellan olika lagförslag – vårdval, rehabiliteringsgaranti och olika ekonomiska stimulanser. Samtidigt välkomnas att den decennielånga handlingsförslamningen är bruten. Men handlingsförslamning får inte övergå i valhänthet och slarv.

VI KAN ANA en slags politisk stress. Kanske handlar det om jakten på synliga resultat inför nästkommande riksdagsval. I överenskommelsen om rehabiliteringsgarantin mellan regeringen och SKL tycks detta framskymta. Tillgänglighet prioriteras uppenbarligen långt före kvalitet och patientsäkerhet. Men i jakten på kvantitativa resultat tar maktthavarna stora risker.

Det råder ingen tvekan om att psykologisk behandling behövs. Så många som en halv miljon svenskar är, enligt socialstyrelsen, i fortlöpande behov av psykologisk behandling för olika grader av ångest och depression. Och det har allt tydligare belagts att psykologisk behandling är effektiv jämfört med farma-

ceutisk. Men dessa forskningsresultat vilar självklart på förutsättningarna att det också är kompetenta utövare som ger denna psykologiska behandling.

Liksom en ny metod för hjärtoperation kräver en kompetent kirurg, liksom ett nytt sätt att installera elsystem i ett hus kräver en utbildad och kompetent elektriker, så kräver psykologisk utredning, bedömning och behandling en kompetent psykolog. Och själva poängen med en legitimation, grundad i kvalificerad universitetsutbildning

”Handlingsförslamning får inte övergå i valhänthet och slarv”

och vidare specialisering, är ytterst att trygga kvalitet och patientsäkerhet. Legitimationen ger både ansvaret och behörigheten att självständigt avgöra huruvida jag som psykolog har kompetens för att ge exempelvis relevant ångest- eller depressionsbehandling.

LEGITIMATIONEN och yrkesetikerna kräver också att man håller sig á jour med forskning och metodutveckling samt om möjligt själv bidrar till densamma. Den med legitimationen förbundna tillsynen ska ge patienter trygghet och säkerhet - försäkringsmässigt och genom en kvalitetsgaranti för att klientmötet sker med en kompetent och professionell psykolog. Detta är systematiken för att erbjuda patientsäkerhet och kundskydd.

Så skynda gärna – men med förnuft.

Norge har tagit tio år på sig att med ”opptrappingsplanen” bygga upp sin psykiska hälsovård. I England löper investeringsplanen under flera år framåt.

FÖR ATT HÅLLA TEMPO men samtidigt minimera risker för nya patientskador bör regeringen förslagsvis:

1) Destinera öronmärkta statliga pengar till landstingen för att anställa fler legitimerade psykologer så att varje vårdcentral eller motsvarande enheter har tillräcklig kompetens på plats. Erbjud samtidigt redan anställda kompletterande fortbildning vid behov.

2) Öka snabbt utbudet av kvalificerad expertis genom robusta avtal med privatpraktiserande psykologer.

3) Öka tillgängligheten med bibehållen patientsäkerhet genom att stimulera inrättandet av relevanta specialistbefattningar för legitimerade psykologer. Genom kvalificerad handledning kan fler medborgare få tillgång till psykologiska stödinsatser av den typ som lämpar sig att förmedlas av annan personal. Men detta bör ske under skydd och överinseende genom att det psykologiska behandlingsansvaret ligger kvar hos den psykologiska expertisen, nämligen psykologen.

Det är sedan länge klargjort att sådana satsningar också snabbt kommer att betala sig i den krassa ekonomins värld. Det har redan Norges och Englands regeringar förstått.

Tala om en vinna-vinna-situation. För humanismen, kunskapen och nyttan, för patienten, professionalismen och ekonomin.

LARS AHLIN
Förbundsordförande